

Vejledning om lovligt ophold som betingelse for indgåelse af ægteskab

1. Ægteskabslovens § 11 a

Ifølge § 11 a, stk. 1, i lov om ægteskabs indgåelse og opløsning må ægteskab kun indgås, når hver af parterne har dansk indfødsret eller lovligt ophold her i landet i medfør af udlændingelovens §§ 1-3 a, § 4 b, § 5, stk. 2, eller § 6 eller i medfør af en opholdstilladelse efter udlændingelovens §§ 7-9 f eller 9 i-9 n.

De forskellige typer af lovligt ophold er omtalt nærmere i afsnit 2. I afsnit 3 er omtalt, hvilke personer der ikke opfylder ægteskabslovens betingelse om lovligt ophold.

Betingelsen om lovligt ophold her i landet skal være opfyldt på tidspunktet for selve vielsen. Det er altså ikke nok, at betingelsen er opfyldt ved parternes indledende henvendelse til vielsesmyndighederne eller på tidspunktet for udstedelsen af prøvelsesattesten.

Prøvelsesmyndigheden kan give tilladelse til indgåelse af ægteskabet, selvom betingelsen om, at hver af parterne skal have dansk indfødsret eller lovligt ophold, ikke er opfyldt, jf. ægteskabslovens § 11 a, stk. 2. Dette kræver, at ganske særlige omstændigheder, herunder navnlig varigheden af en udlændings ophold her i landet, taler derfor.

Dispensationsadgangen i ægteskabslovens § 11 a, stk. 2, er omtalt i afsnit 6.

2. Personkredsen, der opfylder ægteskabsbetingelsen om lovligt ophold i ægteskabslovens § 11 a, stk. 1

Følgende personer opfylder betingelsen om lovligt ophold i ægteskabslovens § 11 a, stk. 1:

2.1. Statsborgere i Danmark eller i et nordisk land

- Danske statsborgere.
- Nordiske statsborgere, dvs. statsborgere i Finland, Island, Norge og Sverige, medmindre personen har indrejseforbud i Danmark og ikke har fået visum til indrejse i Danmark, jf. udlændingelovens § 1, jf. § 3 a.

2.2. Statsborgere i et EU/EØS eller i Schweiz, samt deres familiemedlemmer

- EU/EØS-statsborgere og statsborgere i Schweiz. Personer i denne gruppe har ret til indtil 3 måneders ophold i Danmark jf. udlændingelovens § 2, stk. 1 og 5. Hvis den pågældende er arbejdssøgende, har vedkommende ret til indtil 6 måneders ophold. Herefter har den pågældende ret til ophold, så længe det kan dokumenteres, at den pågældende fortsat søger arbejde og har reelle muligheder for at blive ansat, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 3, stk. 4, og § 1, stk. 2. Retten til ophold gælder ikke, hvis den pågældende har indrejseforbud i Danmark og ikke har fået visum til indrejse i Danmark, jf. udlændingelovens § 3 a.
- EU/EØS-statsborgere og statsborgere i Schweiz, som opfylder betingelserne for at få registreringsbevis efter EU-opholdsbekendtgørelsen, jf. udlændingelovens § 6, jf. § 2, stk. 4 og 5 (arbejdskraftens fri bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.).
- Familiemedlemmer til EU/EØS-statsborgere og statsborgere i Schweiz. EU/EØS-statsborgere og statsborgere i Schweiz har ret til at medbringe familiemedlemmer (herunder tredjelandsstatsborgere) i indtil 3 måneder, jf. udlændingelovens § 2, stk. 2. Familiemedlemmet skal have visum, hvis vedkommende kommer fra et land, hvor der er visumpligt til Danmark, jf. udlændingelovens § 2, stk. 2. Familiemedlemmer omfatter ægtefæller, registrerede partnere, faste samlevende, børn under 21 år og under visse betingelser familiemedlemmer, der er afhængige af EU/EØS-statsborgeren eller

statsborgeren i Schweiz. Der henvises til EU-opholdsbekendtgørelsens § 2. Hvis EU/EØS-statsborgeren eller statsborgeren i Schweiz er arbejdssøgende, kan familiemedlemmet medbringes i 6 måneder fra indrejsen og herefter så længe, det kan dokumenteres, at EU/EØS-statsborgeren eller statsborgeren i Schweiz fortsat er arbejdssøgende og har reelle muligheder for at blive ansat, jf. EU-opholdsbekendtgørelsens § 8, stk. 3.

- Tredjelandstatsborgere, som opfylder betingelserne for at få opholdskort efter EU-opholdsbekendtgørelsen, jf. udlændingelovens § 6, jf. § 2, stk. 4 og 5. I praksis er der tale om familiemedlemmer til EU/EØS-statsborgere eller til statsborgere i Schweiz, der opholder sig i Danmark med registreringsbevis efter EU-opholdsbekendtgørelsen (arbejdskraftens frie bevægelighed, etablering og udveksling af tjenesteydelser m.v.) Der kan endvidere være tale om familiemedlemmer til danske statsborgere, som har udøvet retten til fri bevægelighed efter EU-retten i et andet EU-land og herefter er vendt tilbage til Danmark. Disse personer har ret til ophold i Danmark i samme tidsrum som den hovedperson, som opholdsretten er afledt af.

2.3. Udlændinge, der har opholdstilladelse i Danmark efter udlændingelovens §§ 7-9 f eller §§ 9 i-9 n

- Flygtninge og personer med beskyttelsesstatus, jf. udlændingelovens § 7.
- Kvoteflygtninge, jf. udlændingelovens § 8.
- Familiesammenførte udlændinge, jf. udlændingelovens § 9.
- Udlændinge, der har opholdstilladelse på grundlag af beskæftigelse eller selvstændig erhvervsvirksomhed, jf. udlændingelovens § 9 a.
- Udlændinge med humanitær opholdstilladelse, jf. udlændingelovens § 9 b.
- Udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 c, herunder familiesammenførte udlændinge.

- Udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 d (opholdstilladelse til en udlænding, som tidligere har haft dansk indfødsret).
- Udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 e (opholdstilladelse til en udlænding fra Kosovoprovinserne i Forbundsrepublikken Jugoslavien).
- Udlændinge med opholdstilladelse efter udlændingelovens § 9 f (opholdstilladelse til en udlænding, der skal virke her i landet som religiøs forkynder, missionær eller inden for et religiøst ordenssamfund).
- Udlændinge, der har opholdstilladelse med henblik på at følge uddannelse eller kursus på en uddannelsesinstitution her i landet, jf. udlændingelovens § 9 i.
- Udlændinge, der har opholdstilladelse med henblik på au pair-ophold, jf. udlændingelovens § 9 j.
- Udlændinge, der har opholdstilladelse med henblik på praktikant- eller volontørophold, jf. udlændingelovens § 9 k.
- Udlændinge, der har opholdstilladelse med henblik på såkaldt working holiday-ophold, jf. udlændingelovens § 9 l.
- Udlændinge, der efter udlændingelovens § 9 m har opholdstilladelse som medfølgende familie til udlændinge, der har opholdstilladelse af beskæftigelses- eller erhvervsmæssige grunde.
- Udlændinge, der efter udlændingelovens § 9 n har opholdstilladelse som medfølgende familie til studerende og praktikanter.

2.4. Visse udlændinge under 18 år

- Udlændinge under 18 år, der er fritaget for bevis for opholdstilladelse i Danmark, jf. udlændingelovens § 5, stk. 2, jf. udlændingebekendtgørelsens § 23.

2.5. Udlændinge med opholdstilladelse i eller visum til et Schengenland

- Udlændinge, der har opholdstilladelse i et andet Schengenland, og som derfor kan indrejse og opholde sig i Danmark i indtil 3 måneder (90 dage) pr. halvår regnet fra den første indrejse i Danmark eller et andet Schengenland end det land, der har udstedt opholdstilladelsen, jf. udlændingelovens § 2 b, stk. 1. I de 90 dages ophold pr. halvår skal fradrages den tid, hvori udlændingen evt. tidligere inden for halvåret har opholdt sig i Danmark eller et andet Schengenland end det land, der har udstedt opholdstilladelsen. Har udlændingen opholdstilladelse i et andet nordisk land, fradrages dog ikke den tid, hvori udlændingen har haft ophold i de andre nordiske lande.
- Udlændinge, der har visum gyldigt for alle Schengenlande eller for Danmark, og som derfor kan indrejse og opholde sig i Danmark inden for visummets gyldighedsperiode, jf. udlændingelovens § 2 b, stk. 2, § 3 a og § 4 a. For udlændinge, der har visum gyldigt til alle Schengenlande gælder, at varigheden af et sammenhængende ophold eller den samlede varighed af flere på hinanden følgende ophold her i landet ikke må overstige 3 måneder (90 dage) pr. halvår regnet fra den første indrejse i Schengenlandene. I de 90 dages ophold pr. halvår skal fradrages den tid, hvori udlændingen evt. tidligere inden for halvåret har opholdt sig i et andet Schengenland. Har udlændingen opholdt sig i et andet Schengenland med opholdstilladelse eller med langtidsvisum begrænset til dette Schengenland, fradrages denne tid dog ikke.
- Udlændinge, der har visum gyldigt for mere end 3 måneders ophold i et andet Schengenland (langtidsvisum), og som derfor kan indrejse og opholde sig i Danmark i indtil 3 måneder (90 dage) pr. halvår regnet fra den første indrejse i Danmark eller et andet Schengenland end det land, der har udstedt langtidsvisummet jf. udlændingelovens § 2 b, stk. 3. I de 90 dages ophold pr. halvår skal fradrages den tid, hvori udlændingen evt. tidligere inden for halvåret har opholdt sig i Danmark eller et andet Schengenland end det land, der har udstedt langtidsvisummet.
- Udlændinge, der er fritaget for visumpligt til Danmark, og som derfor kan indrejse og opholde sig i Danmark i indtil 3 måneder (90 dage) pr. halvår regnet fra datoen for den første indrejse i Schengenlandene, jf. udlændingelovens § 3. I de 90 dages ophold pr. halvår skal fradrages den tid, hvori udlændingen inden for halvåret har opholdt sig i Danmark eller et andet Schengenland. Har ud-

lændingen opholdt sig i et andet Schengenland med opholdstilladelse eller med langtidsvisum begrænset til dette Schengenland, fradrages denne tid dog ikke.

- Udlændinge, der har opholdt sig i Danmark eller et andet Schengenland, og som i særlige tilfælde har fået deres visum eller visumfri ophold i Danmark forlænget, jf. udlændingelovens § 4 b.

I afsnit 5 er reglerne for udlændinges indrejse og ophold i Schengenlandene nærmere omtalt.

I bilag 1 er begrebet ”første indrejse” i Schengenlandene nærmere omtalt. Her findes også eksempler på beregningen af retten til ophold i 90 dage pr. halvår.

En liste over visumpligtige og visumfri lande kan findes på www.nyidanmark.dk under ”Visum” og på følgende link:

http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/visum/visumpligtige+lande/hvem_er_visumpligtige.htm.

En liste over, hvilke typer af opholdstilladelser fra de øvrige Schengenlande der giver ret til indrejse i Danmark uden visum, kan findes på www.nyidanmark.dk under ”Visum” og på linket: http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/visum/indrejse_i_schengen/indrejse_schengen.htm.

2.6. Udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, og som har klaget over afgørelsen, hvis klagen har opsættende virkning

- Udlændinge, hvis opholdstilladelse er inddraget eller nægtet forlænget, og som har klaget over afgørelsen, hvis klagen har opsættende virkning under klageinstansens behandling af sagen, og den pågældende derfor har ret til at være i Danmark i denne periode.

3. Personer, der ikke opfylder betingelsen om lovligt ophold i ægteskabslovens § 11 a, stk. 1

3.1. Asylansøgere

- Asylansøgere, som ikke har opholdstilladelse i Danmark, og som kun har ret til at opholde sig her i landet, fordi udlændingemyndighederne behandler deres asylansøgning.

- Asylansøgere, som har fået endeligt afslag på deres asylansøgning, men som endnu ikke er udrejst eller udsendt af Danmark.

3.2. Andre udlændinge

- Andre udlændinge, som kun har ret til at opholde sig i Danmark, fordi udlændingemyndighederne behandler deres ansøgning om opholdstilladelse i Danmark. Dette gælder også i tilfælde, hvor der er klaget over en afgørelse truffet af Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering om afslag på en ansøgning om opholdstilladelse, og hvor klagen har opsættende virkning, mens klageinstansen behandler sagen.
- Udlændinge, som i forbindelse med et afslag på en ansøgning om opholdstilladelse er meddelt en udrejsefrist. Dette gælder, selvom udrejsefristen endnu ikke er udløbet.

4. Dokumentation for lovligt ophold

En udlænding, der ønsker at indgå ægteskab i Danmark, skal over for prøvelsesmyndigheden kunne dokumentere, at han eller hun har lovligt ophold her i landet. En sådan dokumentation kan – afhængig af, hvilken af de ovennævnte grupper den pågældende tilhører – f.eks. være:

- Gyldig rejselegitimation (f.eks. nationalitetspas, fremmedpas, rejsedokument for flygtninge eller statsløse) med eventuelt nødvendigt gyldigt visum/visumforlængelse – som er indrejsestemplet i Danmark og/eller i et andet Schengenland.
- Gyldig dansk opholdstilladelse.
- Gyldigt EU/EØS-registreringsbevis eller EU/EØS-opholdskort.
- Gyldig opholdstilladelse fra et andet Schengenland. Liste over specifikke opholdstilladelser fra de enkelte Schengenlande, som giver adgang til visumfri indrejse i Danmark, kan findes på www.nyidanmark.dk under ”Visum” og linket: http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/visum/indrejse_i_schengen/indrejse_schengen.htm.
- Anden gyldig dokumentation for nordisk statsborgerskab eller statsborgerskab i et EU/EØS-land eller Schweiz samt eventuel dokumentation for indrejsetidspunktet.

- Anden gyldig dokumentation for at være familiemedlem til en EU/EØS-statsborger eller til en statsborger i Schweiz samt eventuel dokumentation for indrejsetidspunktet.

Nogle grupper af udlændinge (f.eks. visse søfolk og besætningsmedlemmer på fly) kan indrejse lovligt i Danmark på andre dokumenter end pas, jf. Justitsministeriets kundgørelse om pas- og visumforhold, der kan findes på www.nyidanmark.dk under ”Visum” og linket: http://www.nyidanmark.dk/da-dk/Ophold/visum/pas_og_visumkundgoerelse.htm.

5. Udlændinges indrejse og ophold i Schengenlandene

Et Schengenvisum gælder for indrejse og ophold i alle Schengenlande, medmindre andet er angivet.

Følgende 26 europæiske lande er på nuværende tidspunkt med i Schengensamarbejdet:

Belgien, Danmark, Estland, Finland, Frankrig, Grækenland, Island, Italien, Letland, Liechtenstein, Litauen, Luxembourg, Malta, Nederlandene, Norge, Polen, Portugal, Schweiz, Slovakiet, Slovenien, Spanien, Sverige, Tjekkiet, Tyskland, Ungarn og Østrig.

Et Schengenvisum gives for maksimalt 90 dages ophold i Danmark og de øvrige Schengenlande pr. halvår.

”Første indrejse”

Første gang en udlænding indrejser i Schengenlandene betegnes som ”første indrejse”.

Ved den første indrejse begynder en 6-måneders periode at løbe. Nye indrejser inden for 6-måneders perioden betragtes ikke som en ”første indrejse”. Ved beregning af 6-månedersperioden medregnes både dagen for ind- og udrejse som en del af perioden. Dette gælder, uanset hvornår på dagen udlændingen ind- eller udrejser. I princippet ville en udlænding således kunne ind- og udrejse 90 gange pr. halvår, hvis udlændingen ind- og udrejser samme dag.

Inden for 6-månedersperioden kan udlændingen opholde sig i Schengenlandene i samlet 3 måneder (90 dage). De 3 måneder skal altid beregnes som 90 dage uanset de aktuelle kalendermåneders længde.

Visumfri udlændinge og visumpligtige udlændinge med et visum, der giver ret til flere indrejser, kan i løbet af 6-månedersperioden rejse ind og ud af Schengeområdet flere gange. Dette gælder derimod ikke visumpligtige udlænding med et visum, der alene giver ret til *én* indrejse. Udlændinge med et sådant visum kan derfor heller ikke dele visummets gyldighedsperiode op i flere mindre opholdsperioder.

Har en visumfri udlænding opbrugt det visumfri ophold på 3 måneder (90 dage) inden for 6-månedersperioden, kan udlændingen ikke indrejse visumfrit igen, før perioden på de 6 måneder regnet fra den ”første indrejse” er udløbet. Når udlændingen derefter indrejser i Schengenområdet på ny, betragtes denne indrejse som en ”første indrejse”, og der starter derfor en ny 6-månedersperiode med ret til 3 måneders (90 dages) visumfrit ophold i Schengenområdet.

I bilag 1 er der givet fire konkrete eksempler på anvendelsen af begrebet ”første indrejse”.

6. Dispensationsadgangen i ægteskabslovens § 11 a, stk. 2

Prøvelsesmyndigheden kan give tilladelse til indgåelse af ægteskab, selv om betingelsen om lovligt ophold ikke er opfyldt, hvis ganske særlige omstændigheder – herunder navnlig varigheden af udlændingens ophold her i landet – taler derfor.

For nærmere om dispensationsadgangen henvises til Ankestyrelsen, Familieretsafdelingens vejledning om behandling af ægteskabssager, kapitel 2.7.

I tilfælde, hvor der indgives ansøgning om dispensation efter ægteskabslovens § 11 a, stk. 2, anbefales det, at prøvelsesmyndigheden vejleder parterne om, at imødekommelse af ansøgningen og efterfølgende indgåelse af ægteskab ikke automatisk betyder, at der kan gives opholdstilladelse. Prøvelsesmyndigheden kan i den forbindelse udlevere Justitsministeriets ”Vejledning ved indgåelse af ægteskab – opholdstilladelse på grundlag af ægteskab eller tidligere indgået registreret partnerskab (ægtefællesammenføring)”.

7. Tvivl om en udlændings opholdsgrundlag

Hvis der opstår tvivl om, hvorvidt en udlænding har lovligt ophold i Danmark, kan prøvelsesmyndigheden og vielse myndigheden rette henvendelse til Udlændingestyrelsen. Henvendelser vedrørende eventuelt opholdsgrundlag efter udlændingelovens § 9 a eller §§ 9 i-9 n, skal dog rettes til Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering.

Før der rettes henvendelse til Udlændingestyrelsen eller Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering om en udlændings opholdsgrundlag, skal der indhentes samtykke fra udlændingen, jf. forvaltningslovens § 29, jf. § 28, stk. 1.

Udlændingestyrelsen

Ryesgade 53

2100 København Ø

Telefon: 35 36 66 00

E-mail: us@us.dk

Hjemmeside: www.nyidanmark.dk

Telefontid: mandag-fredag kl. 9.00-15.00

Styrelsen for Fastholdelse og Rekruttering

Ryesgade 53

2100 København Ø

Telefon: 35 36 66 00

E-mail: work@us.dk

Hjemmeside: www.sfr.dk

Telefontid: mandag, tirsdag, torsdag og fredag kl. 9.00-15.00 (onsdag lukket).

Denne vejledning er udfærdiget af Justitsministeriet og er gældende fra den 1. august 2012.

Bilag 1: Eksempler på anvendelsen af begrebet ”første indrejse”:

Eksempel 1:

NN er statsborger i et land, hvorfra der ikke kræves visum til Schengenområdet. NN indrejser i Schengenområdet den 1. januar 2007 og udrejser den 30. januar 2007. NN indrejser i Schengenområdet igen den 1. august 2007.

- NN har ret til at opholde sig visumfrit i op til 3 måneder (90 dage) i Schengenområdet inden udløbet af en periode på 6 måneder regnet fra ”første indrejse” den 1. januar 2007, dvs. til og med den 30. juni 2007.
- NN bruger ved opholdet fra 1.-30. januar 2007 30 dage af sin visumfri opholdsret inden udløbet af 6-måneders-perioden. De resterende 60 dage af NN’s opholdsret bortfalder ved 6-måneders-periodens udløb den 30. juni 2007.
- NN’s indrejse den 1. august 2007 betragtes som en ny ”første indrejse”, da den foretages efter udløbet af 6-måneders-perioden den 30. juni 2007.

Eksempel 2:

NN er statsborger i et land, hvorfra der ikke kræves visum til Schengenområdet. NN indrejser i Schengenområdet den 1. januar 2007 og udrejser den 30. januar 2007. NN indrejser i Schengenområdet igen den 1. marts 2007 og udrejser den 30. marts 2007.

- NN har ret til at opholde sig visumfrit i op til 3 måneder (90 dage) i Schengenområdet inden udløbet af en periode på 6 måneder regnet fra ”første indrejse” den 1. januar 2007, dvs. til og med den 30. juni 2007.
- Indrejsen den 1. marts 2007 betragtes ikke som ”første indrejse”, idet 6-måneders-perioden regnet fra den 1. januar 2007 endnu ikke er udløbet.
- Ved indrejse den 1. marts 2007 har NN ret til at opholde sig visumfrit på Schengenområdet i yderligere 60 dage, idet NN allerede har brugt 30 dage af sin opholdsret på 3 måneder (90 dage) ved opholdet i perioden 1.-30. januar 2007.
- NN skal således ved kontinuerligt ophold efter indrejse den 1. marts 2007 senest være udrejst den 29. april 2007.

- Da NN udrejser den 30. marts 2007, har NN 30 dage tilbage af sin visumfri opholdsret, som kan bruges i perioden 1. april-30. juni 2007.

Eksempel 3:

NN er statsborger i et land, hvorfra der ikke kræves visum til Schengenområdet. NN indrejser i Schengenområdet den 1. januar 2007 og udrejser igen den 30. januar 2007. NN indrejser i Schengenområdet igen den 1. marts 2007 og udrejser den 29. april 2007.

- NN har ret til at opholde sig visumfrit i op til 3 måneder (90 dage) i Schengenområdet inden udløbet af en periode på 6 måneder regnet fra "første indrejse" den 1. januar 2007, dvs. til og med den 30. juni 2007.
- Indrejsen den 1. marts 2007 betragtes ikke som "første indrejse", idet 6-måneders-perioden regnet fra den 1. januar 2007 endnu ikke er udløbet.
- Ved indrejse den 1. marts 2007 har NN ret til at opholde sig visumfrit på Schengenområdet i yderligere 60 dage, idet NN allerede har brugt 30 dage af sin opholdsret på 3 måneder ved opholdet 1.-30. januar 2007.
- NN skal således ved kontinuerligt ophold efter indrejse den 1. marts 2007 senest være udrejst den 29. april 2007.
- Da NN udrejser den 29. april 2007, er hele den visumfri opholdsret på 3 måneder (90 dage) opbrugt. NN kan således ikke indrejse visumfrit igen før den 1. juli 2007.

Eksempel 4:

NN er statsborger i et land, hvorfra der ikke kræves visum til Schengenområdet. NN indrejser i Schengenområdet den 1. januar 2007 og udrejser igen den 30. januar 2007. NN indrejser i Schengenområdet igen den 1. marts 2007 og udrejser den 30. maj 2007.

- NN har ret til at opholde sig visumfrit i op til 3 måneder (90 dage) i Schengenområdet inden udløbet af en periode på 6 måneder regnet fra "første indrejse" den 1. januar 2007, dvs. til og med den 30. juni 2007.
- Indrejsen den 1. marts 2007 betragtes ikke som "første indrejse", idet 6-måneders-perioden regnet fra den 1. januar 2007 endnu ikke er udløbet.
- Ved indrejse den 1. marts 2007 har NN ret til at opholde sig visumfrit på Schengenområdet i yderligere 60 dage, idet NN allerede

har brugt 30 dage af sin opholdsret på 3 måneder (90 dage) ved opholdet 1.-30. januar 2007.

- NN skal således ved kontinuerligt ophold efter indrejse den 1. marts 2007 senest være udrejst den 29. april 2007.
- NN's ophold i perioden fra den 30. april 2007 til den 30. maj 2007 er således ulovligt.